

Nil nove sub sole

DIRK PAUWELS

'Nil nove sub sole', maar toch...

Pieter T'Jonck
Gezien op 09 augustus 2019
Dactylo ruimte, De Grote Post, Oostende
TAZ#19

Als je een leven lang met kunst bezig bent, komt onvermijdelijk de dag dat je je afvraagt wat het allemaal te betekenen had. Alles is al een keer gedaan. 'Nil nove sub sole'. Wat rest er dan? Het is de vraag die Dirk Pauwels, ex-Radeis, ex-Parisiana, ex-Nieuwpoort, ex-Victoria, ex-Campo, ex-nog-veel-meer, zich in de gelijknamige voorstelling, eenmalig te zien op TAZ, stelt. Zijn antwoord is verrassend.

10 AUGUSTUS 2019

Alles doet Dirk Pauwels hier zelf. Om te beginnen sleept hij een pupiter aan voor een korte inleidende lezing. Over wat mensen al dan niet mogen verwachten. Van hem en van de kunst. Hij steekt een klein beetje de draak met zijn publiek. Met de hoge dunk die ze van kunst hebben. En zo wellicht ook van zichzelf, omdat ze kunst weten te appreciëren. Maar dan belooft hij wel dat er niet veel bitterheid meer zal komen. Wat ook zal blijken.

De kern van 'Nil nove sub sole' bestaat uit aantekeningen die Pauwels maakte in schriften en notitieblokjes. Vaak vluchtige herinneringen of korte, puntige gedachten. Die betreffen vooral de kunst en de kunstpraktijk. Over die praktijk gaan ook enkele brieven van artiesten die hij voorleest. Het is de neerslag van een lange carrière als kunstenaar en producent.

Als je dan over de 70 bent, weet je dat er niet zoveel nieuws onder de zon is. Pauwels beseft vooral dat je je moet hoeden voor al te grote aanspraken van en uitspraken over kunst. 'Ik hou niet van kunst met een boodschap. Ik doe mijn boodschappen in de Delhaize'.

Als je goed naar Pauwels luistert, dan is kunst voor hem een klein gebaar, dat een beetje ruimte schept om dingen net wat anders te zien of te ervaren. Meer niet. Maar dat is genoeg. De wereld veranderen? Ho maar! Jezelf veranderen? Ook niet, dank U.

Dat klinkt eerder melancholisch dan bitter. Het kan moeilijk worden om nog enthousiasme op te brengen voor zo'n kleine dingen, als je alles al wel eens hebt zien passeren. Als telkens weer dezelfde figuren - de praatjesmaker, de ideoloog, de opiniemaker, de wereldverbeteraar- met veel geraas en kabaal het warm water komen uitvinden.

'Het leven is lastig, omdat het zoveel lawaai maakt' zijn de laatste woorden van de avond. De breekbaarheid van Pauwels' zachte stem, met dat uitgesproken Gentse accent, geven die woorden een verbluffende authenticiteit. Deze man wil ons niet meer inpakken, verbazen of amuseren. Hij wil iets meegeven.

Bitter is Pauwels maar over één ding: sociale media: ze zuigen alle aandacht en energie op, en geven niets terug. Ze beloven van alles, tot en met een fantastische toekomst, maar helaas, 'een toekomst die zijn verleden vergeten is'.

Toch geeft Pauwels niet op. Dat zegt hij niet, dat toont hij. Tussen zijn bedenkingen door sleept hij steeds meer objecten het podium op. Aanvankelijk weet je niet zo goed wat ze voorstellen: beschilderde wijnkistjes, een cilinder in metaal, een tapijtje van kunstgras. wat is dit?

Maar als er ook een schilderij bijkomt, of een kast met menselijke vormen, besef je dat Pauwels, die zelf als beeldend kunstenaar begon, hier een tentoonstelling opbouwt. Hij toont wat hij niet uitleggen kan. Waar het hem om te doen was. Wat hem dierbaar was. Daar moet je inderdaad niet altijd veel woorden aan vuil maken.